

Käypä hoito -suositus: Tulehduskipulääkkeiden turvallinen käyttö

Suomalaisen Lääkäriseuran Duodecimin, Suomen Gastroenterologiyhdistys ry:n ja Suomen Reumatologisen Yhdistyksen asettama työryhmä

Yli miljoona suomalaista käyttää tulehduskipulääkkeitä vuosittain erilaisiin akuutteihin kipuihin ja tulehduksiin sekä kroonisiin kiputiloihin. Kolmannes tulehduskipulääkkeistä hankitaan ilman reseptiä.

Suositus parantaa tulehduskipulääkkeiden turvallista käyttöä kiinnittämällä huomiota haittavaikutuksiin ja niiden ehkäisyyn.

Tulehduskipulääkettä käytettäessä tulee ruansulatuskanavan haittavaikutusten (Taulukko 1 ja 2) lisäksi kiinnittää huomiota erityistä huomiota sydän- ja verenkiertoelimistön haittoihin (Taulukko 3), munuaisen toiminnan heikentymiseen ja verenpaineen nousuun.

Taulukko 1. Tulehduskipulääkehaavauman ja mahahaavakomplikaation riskitekijät

- Ikä yli 65 vuotta
- Aikaisempi mahahaava
- Glukokortikoidihoito
- Useamman kuin yhden tulehduskipulääkkeen samanaikainen käyttö
- Suuri päivittäinen tulehduskipulääkeannos
- Veren hyytymistä estävät lääkkeet; varfariini, klopidogreeli (vuotoriski)
- SSRI-tyyppiset masennuslääkkeet (vuotoriski)
- Yleiskuntaa heikentävät sairaudet
- Helikobakteeri-infektio

Taulukko 2. Tulehduskipulääke ja mahahaava-riskin arviointi

RISKI	
VÄHÄINEN	Ei riskitekijöitä
KOHTALAINEN	1-2 riskitekijää
SUURI	>2 riskitekijää tai yksikin seuraavista tulehduskipulääkkeen kanssa yhdessä ASA muu veren hyytymisen estäjä glukokortikoidi SSRI
ERITTÄIN SUURI	Aikaisemmin mahahaava

Taulukko 3. Suositus COX-2-selektiivisistä* tulehduskipulääkkeistä sydän- ja verisuonitautien yhteydessä

- Potilaat, joilla on iskeeminen sydänsairaus, aivoverisuonten sairaus tai ääreisvaltimoiden sairaus (ASO), eivät saa käyttää COX-2-selektiivisiä tulehduskipulääkkeitä
- Niitä tulee määrätä varoen potilaille, joilla on sydänsairauksien riskitekijöitä, kuten kohonnut verenpaine, korkea kolesteroli, diabetes tai jotka tupakoivat
- Hoidon tulee olla mahdollisimman lyhytkestoinen, ja siinä tulee käyttää pienimpiä tehokkaita annoksia

*Suomessa etorikoksibi ja selekoksibi, Euroopan lääkearviointivirasto, 2005

Mahahaavan riskiä voidaan pienentää käyttämällä perinteisen tulehduskipulääkkeen rinnalla mahahappoja salpaavaa lääkitystä tai – jos potilaan sydän- ja verenkiertoelimistön riskitekijät sen sallivat – COX-2 selektiivistä tulehduskipulääkettä.

Tulehduskipulääkkeiden haittoja voidaan parhaiten välttää käyttämällä niiden sijasta parasetamolia aina, kun se on mahdollista.

Käypä hoito

www.kaypahoito.fi/potilas

DUODECIM - KÄYPÄ HOITO

Kalevankatu 3 B, FI-00100 Helsinki - www.kaypahoito.fi